

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE:
EGY ÓRA 2.80 KORONA, NEGYEDÉVRE 8 KORONA,
FÉLÉVRE 16 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 32 KORONA.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49.

Amerika válasza

Megerkezett Wilson várva-várt válasza október 4-iki békeajánlatunkra. A válasz mindnyájunknak mélységes csalódást hozott, mert mindnyájan azt vártuk, hogy ha a mi külügyi kormányunk késznek nyilatkozott a tizennégy pont elfogadására, úgy Wilson nyomban megállást fog parancsolni a tanácsoknak, elhallgattatja az ágyukat és lábhoz téti a fegyvereket a vele szövetséges hadviselő államok seregeivel és egybehívja a békekonzferenciát, amelynek nem lehet más feladata, mint hogy az ő tizennégy pontjában lefektetett elveket a gyakorlatban megvalósítsa. A helyett, hogy ezt tenné, Wilson most azt feleli, hogy a tizennégy pontot ő január 8-án formulázta, most pedig, amikor a választ írja, már október 18-ika van és a közben eltelt tizedfél hónap óta sok fontos esemény történt.

Am azokon az eseményeken kívül, amelyeket Wilson a válaszában fölemlít, még egy igen nagyfontosságú esemény is történt, nevezetesen Wilson szeptember második felében tett nyilatkozata, amelyben a mi külügyminiszterünk érdeklődésére, hogy milyen feltételek mellett volna megakadályozható a további vérontás, egy könnyed gesztussal az ő január 8-iki nyilatkozatára utalt, mondván, hogy az ő békefeltételei ott vannak az ő tizennégy pontjában. A cseh-szlovák nemzeti tanácsot az entente már jóval szeptember előtt elismerte önálló hadviselő kormányának, ez az esemény tehát nem tehetett túlhaladottá a tizennégy pontot. Sokkal több okunk van föltenni, hogy október 4-ike óta történtek az entente-külisszák mögött olyan események, amelyek miatt Wilson már nem tekinti kötelezőnek magára nézve a januári békefeltételeit.

Wilson elhárítja magától a döntő bíró szerepét, amelyhez pedig egészen az utolsó időkig mereven ragaszkodott és a döntés jogát ráruházza az érdekelt népekre. Ha valóban csak az érdekelt népek döntenek sorsukról, ha valóban csak az érdekelt népek határozzák el, hogy nemzeti életüket milyen formában, melyik állam keretében éljék, akkor Magyarország területi integritását nem fenyegeti veszedelem, épp így magát a béke művének létrehozását sem. A független Magyarország új állami berendezkedése a nemzeti-ségek számára is igazi szabadságot készíthet biztosítani, amelynek birtokában a mi nemzeti-ségeink nem fognak vágyódni sem a csehek, sem a délszlávok, sem a románok állami közösségébe. A legfőbb feladat az, hogy igazán az érdekelt népeknek hagyják meg a döntés jogát és ne kerüljön ez a jog azoknak a tényezőkhöz a kezébe, amelyek a népek önrendelkezési jogának jelszavával a legtulzább imperiális célokat leplezik. Nem szabad feladni a reményt, hogy az előbbi eshetőség fog bekövetkezni. Ebben az esetben a békéhez vezető út rövid lesz. De végtelenül elkeserítő, hogy addig, amíg ezt az utat megteesszük, tovább dagad a vérfolyam és tovább marcangolják az emberiséget a háború szörnyei.

Wilson válasza a monarchiának

Washington, október 21. (Reuter)

Az Egyesült Államok elnökének válasza, melyet az október 4-iki osztrák-magyar jegyzékre adott és amely Amsterdamban és másutt 5-én és 6-án közzététett, szövege a következő, amint azt a külügyminisztérium a washingtoni svéd követ útján a svéd külügyminiszterhez intézett:

Külügyminisztérium, október 18.

Uram! Van szerencsém igazolni önjó hó 4-én kelt jegyzékének kézhezvételét, amellyel Ausztria-Magyarország cs. és kir. kormányának egy közlését az elnökhez juttatta. — Megbízásom van az elnöktől, kérem meg Önt arra, legyen oly barátságos, juttassa el kormányja útján a cs. és kir. kormányhoz a következő választ:

Az elnök kötelességének tartja közölni az osztrák-magyar kormányval, hogy nem foglalkozhatik ezen kormányval ezzel a javaslatával, mert január 8-iki üzenete óta bizonyos nagyjelentőségű események állottak be, amelyek szükségszerűen megváltoztatták az Egyesült Államok kormányának illetékességét és felelősségét.

Am a 14 feltétel között, amelyeket az elnök akkor formulázott meg, szerepelt a következő:

„Ausztria - Magyarország népeinek, amelyeknek helyzetét a nemzetek között megvédenek és biztosítottak kívánjuk látni, meg kell adni az autonóm fejlődés legszabadabb lehetőségét.”

Mióta ezen mondat leiratott és az Egyesült Államok elnöke által az Egyesült Államok kongresszusa előtt elhangzott, elismerte az Egyesült Államok kormányja, hogy a cseh-szlovákok és a német, valamint az osztrák-magyar birodalom között háborús állapot áll fenn és a cseh-szlovák nemzeti tanács de facto hadviselő kormány, amely fel van ruházva megfelelő autoritással arra, hogy a cseh-szlovákok katonai és politikai ügyeit vezesse.

Elismerte továbbá a legmészesbbszemű módon a jugoszlávok nemzeti szabadsága jogosságát is.

Az elnök ennél fogva nincs már

abban a helyzetben, hogy ezen népek tisztá autonómiáját ismerje el a béke alapjának, hanem kénytelen ragaszkodni ahhoz, hogy ők és nem ő bíráskodjanak a felett, vajjon az osztrák-magyar kormány részéről minő akció fogja kielégíteni a népek aspirációit, felfogását jogaikról és mint a nemzetek családjának tagjait megillető rendeltetéseikről.

Fogadja legnagyobb nagyrebecsülésemnek megújított kifejezését.

Lansing Robert.

Bécs október 21. A bécsi svéd királyi követ ma átnyújtotta a külügyminisztériumban az amerikai Egyesült Államok kormányának választát az osztrák-magyar kormányának ez évi október hó 4-én kelt jegyzékére.

Wilson megváltoztatta szeptemberi álláspontját

Bécs, október 21. Illetékes helyes Wilson elnök válaszában kapcsolatban a következőket jelentik ki:

Amikor Burián gróf szeptember 15-ikén a héketárgyalásokat kezdeményezte, Amerikából az a hivatalos válasz érkezett, hogy Wilson az ő 14 pontjában már kinyilvánította akaratát, Wilson akkori válaszából joggal le lehetett következtetni, hogy az ellentétek kiegyenlítődnek, ha mi is elfogadjuk az ő 14. pontját, annál is inkább, mert azok a nagyfontosságú események, amelyeket a mostani jegyzékben említ és amelyek arra készítettek, hogy kijelentse, hogy az Egyesült Államok illetékessége és felelőssége megváltozott, t. i. a cseh-szlovákoknak mint hadviselőkhöz elismerése és a délszláv kérdés jogosságának elismerése, már előbb bekövetkeztek.

Hogy mi készítette Wilson elnököt előbbi álláspontjának megváltoztatására, azt nem tudjuk. Jegyzékének végső szavai minden esetre arra mutatnak, hogy ő is szükségesnek tartja, hogy Ausztria és Magyarország népei a kormánnyal megegyezzenek s a belső kérdések elintézését belső fórum elé utalja. Oly körülmény ez, amelyet mi mindig örömmel fogadunk. Wilson jegyzékéből az is ki-

URANIA

Ma, kedden
október 22.

Henri Porten

főszereplésével

A vér bosszuért kiált

dramma 4 felvonásban.

Egy kis kiruccanás

vígjáték 2 felvonásban.

Békeidőszakok 5-től 7-ig.
9-től 11-ig.

APOLLO

Ma, kedden
október 22.

Gunnar Tolnabs

főszereplésével

AZ ARANYSZIV

vígjáték 3 felvonásban

Művész-házasság

dramma 3 felvonásban.

Békeidőszakok 5-től 7-ig.
9-től 11-ig.

világlik, hogy teljesen szabadságára bizza Ausztria és Magyarország népeinek, hogy miként határozzanak. Az bizonyos, hogy a

legyverszüneteket és béketárgyalásokat meg kell előznie az államok egymásközi viszonyai rendezésének.

Folytatjuk a béke-akciót

Az osztrák miniszterelnök Wilson válaszárol — A föderalizált Ausztria és a független Magyarország

Bécs, október 21. Az urakháza ülésén Hussarek miniszterelnök a következő nyilatkozatot tette:

— Wilson válasza egyáltalán nem ad okot arra, hogy megszakítottunk tekintsük a megkezdett eszmecsereit. Ellenkezőleg: Wilson táviratában foglalt álláspont gondos mérlegelése alapján folytatni fogjuk a békeakciót és adjuk meg válaszukat a jegyzékre. Reméljük, hogy a béke megvitatása a dolog természetében rejlő minden akadály dacára nem sokára ki fogja vezetni a világot a háború kimondhatatlan szenvedései közül.

A népek önrendelkező jogára vonatkozóan kijelentem, hogy ösödök óta a monarchia alapfogolata az volt, hogy minden nép egyenlő joggal bír, egyik sem uralkodik a másik fölött, vagy a másikkal részei fölött. Ezért Ausztria e gyökeret vert meggyőződésétől eltérés nélkül hozzájárulhatott a békeprogramhoz, amely olyan tanokat hirdet, amelyek történelmi fejlődésében többször beváltak. Belső állapotaink rendezése szükségessé vált. A császári manifesztum logikus és természetes következményét képezi békelépésünknek.

Ha a manifesztum hangsulyozza, hogy a magyar szent korona országainak integritását nem érinti, ez csak magától értetődő dolog megállapítása. Kizárólag Ausztria alkotmánya keretében történő politikai aktus ezt egyáltalán nem is tehetné meg. A mi államunk újjászervezése teljesen függetlenül történik azoktól az elhatározásoktól, amelyeket a magyar szent korona országában az alkotmányos hatalom viselői vannak hivatva meghozni.

Az a hatalmas mozgalom, amelynek központjában állunk, nagyon lényeges pontjában érinti Magyarország való viszonyunkat is. Bizonyára elhibázott dolog volna ragaszkodnunk olyan egyezség betűihez, amelyet nem támogat az egyik fél, sőt talán mindkét fél meggyőződése és akarata. Magyarország való viszonyunk alapfogolata, mint az különben a *pragmatica sanctioból* folyik, tovább is erős marad. Az a megváltoztatása és kiéptetése azonban, amely a 67-es alkotmányban van lefektetve, bizonyára revízióra fog szorulni.

Az osztrák németek külön államot alakítanak

Bécs, október 21. A késő délutáni órákban az alsó ausztriai tartománygyűlés ülésében tárgyalta meg a német nemzeti párt gyűlését. A külső kép is elárulta azt a nagy feszültséget, amelyben a bekövetkezett esemény lefolyt. Az utakat sűrű néptömeg lépte el.

A gyűlés megnyitása után Waidner elnök beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy az ausztriai német nép kinyilatkoztatja független államiségét. Amint az összes német pártok képviselői e sorsdöntő időben összejöttek, hogy egységes határozatot hozzanak,

az összes német nemzeti képviselők gyűlése tanúságot fog tenni arról, hogy a német nép lelke tölti őket el és az az egyetlen gondolatuk, hogy a német nép állami jövőjét biztosítsák. Nincsen erősebb jog, mint népiünk joga megtelepülése teljes területén. A nemzetgyűlés mindent elfog követni, hogy a német Ausztria elzárásával fenyegető élelmiszer inszégét elhárítsa. Minél biztosabbá válik feladatunk, annál erősebb legyen erőnk és népiünk akarata e feladatok elvégzésére.

E helyesléssel fogadott beszéd után Urbán dr. javaslatára a nemzetgyűlés három elnököt választott, akik a következők: Dinghofer dr. német nemzetipárti, Seitz szociáldemokrata és Finke dr. szocialista képviselő.

A cseh pártvezérek Svájcban

Bécs, október 21. A cseh szövetség vezetői: Klofac, Habermann és Stanek, holnap Svájcba utaznak. Klofac már ma értesítést kapott, hogy a részükre szükséges utleveleket kiállították.

Közös minisztertanács és koronatanács.

Bécs, október 21. Ma délelőtt a külügyminisztériumban közös miniszteri értekezlet volt, amelyen Andrássy Gyula gróf is részt vett. Az értekezlet után az államférfiak kiutaztak a király tartózkodási helyére, ahol a király elnöklése alatt koronatanács volt.

Bécs, október 21. A ma délelőtti koronatanácsban Arz vezérkari főnök is részt vett.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután hazatért Budapestre.

A koronatanács, amelyet a Burghan tartottak meg délután fél 2 óráig tartott.

Bécs, október 21. A Pol. Korr. jelenti: A hadügyminisztérium már régebben megbízott egy bizottságot azzal a feladattal, hogy behatározott tanulmányozás alá vonja ama kérdések népjogi részét, amelyek a béketárgyaláson, vagy a vele kapcsolatos értekezleten szóba jöhetnek. A bizottsághoz a hadügyminisztérium tisztviselőin kívül több ismert osztrák és magyar jogtudort is beosztottak.

— A hazatérő orosz hadifoglyok pótlása.

A földművelésügyi miniszter leiratot küldött Márk Endre udvari tanácsos polgármesterhez a hazatérő orosz foglyok pótlása ügyében. A leirat rámutat arra, hogy ahonnan a hadifoglyot hazaszállítás céljából elvonják, az általa eddig teljesített munka végzésére — amennyiben ennek a munkának elvégzése közérdek és nevezetesen a közlekedés szempontjából is szükséges, illetve fontos és a munkaadó a munkának végzését másként nem tudja biztosítani. — a munkaerő a személynél szolgálataira való kirendelés útján a lehetőséghez képest biztosították. Kifejezetten hangsúlyozza a miniszter, hogy az orosz hadifoglyok elvonulása következtében beálló munkaerőhiány pótlására az említett kormányrendelettel nyert fölhatalmazás alapján a legfelsőbb parancs folytán, a szeptember 13., illetve december 3-ig elbocsátandó 1867—1869. évfolyambeli és esetleg ezután még elbocsátandó más évfolyambeli népfelkészítők kötelezettek közül a mezőgazdasági munká-

sokat és cselédeket, továbbá a tiz kat. holdnál kisebb szántófölddel bíró gazdákat is tartós szabadságolások után gazdasági munkák végzésére igénybe kell venni. A hadügyminisztérium azonban ezzel távolról sem tudja a mezőgazdaságot fenyegető, végzetes munkahiányt pótolni, ami pedig létérdekünk.

A királyváró Debrecen

Előkészületek a királyi család fogadtatására

Szeretettel és lelkesedéssel készül Debrecen város közönsége uralkodójának és az uralkodó családjának fogadtatására. A város külső képén is meglátszik az ünnepi készülődés, zászlók, drapériák színes serege jelzi, hogy Debrecen polgársága a királyt várja. Huszonnyolc év óta most először részeseül e kiállításban Debrecen, amely ez esemény fölött érzett örömmel és teljes lojalitással készül a fogadtatásra.

(A fogadtatás előkészületei.)

A királyfogadtatás előkészületei nagy tróval folynak. Különösen a városháza földszintjén, ahol a király a kiadottságot fogadja: a közgyűlési terem és palgármester, valamint a főügyész hivatalos helységeit mind renoválták és díszesen berendezték a felségek és kíséreteik részére.

A mai nap folyamán érkeztek meg az udvarhoz tartó szolgálatteltevő személyek, valamint az idvari tisztviselők s az udvar ellátásához szükséges felszerelések.

Megérkezett már a nap folyamán Jékel Lajos miniszteri tanácsos, Burghart Imre miniszteri titkárral, akik a fogadtatás kérdését intézik. Itt vannak az egyetemi építés vezetőség tagjai Tóth Lajos miniszteri tanácsos, Korb Flóris műépítész, a belügyminisztérium részéről Gopsa László miniszteri tanácsos, Mészáros Károly, Nagy Árpád és Swáb Gyula osztálytanácsosok, a belügyminisztérium részéről Jendrassik Alfréd miniszteri tanácsos, a pénzügyminisztérium részéről Papanek Ernő osztálytanácsos.

Debrecenbe érkezett Miesz Rudolf udvari intendáns és Werkmann százados, akik a szükséges tájékoztatást adják meg és a sajtó részére a közléseket adják ki.

Ugyancsak ma délután érkezett meg a fővárosi államrendőrség egy 80 főből álló osztaga, amely a debreceni rendőrség megerősítésére szolgál. Az utvonalon különben a katonaság fog sorfalat állani s a 3. honvéd gyalogezred és 2. honvédszázad állanak őrséget ott, ahol a király tartózkodni fog.

Az előzetesen megalapított programterv holnap nyer végleges megállapítást, a terven ez időszert csak annyit változás állott be, hogy a délutáni programot megrövidítik és a színházi előadás kezdetét korábbi időre teszik. Az előadás nem mint tervezték 6 órakor, hanem fél 5 órakor kezdődik. A közönségnek azonban már 4 órakor el kell a helyét foglalnia, mert 4 óra után lezárják a színház nézőterét és oda senkit sem eresztenek be.

A hódotat kifejezések között szerepel a királyi család hódotatára irt király himnusz, amelynek gyönyörű szövegét Baltazár Dezső dr. püspök írta, fenséges zenéjét pedig P. Nagy Zoltán a kiváló zenész szerezte. A himnusz a színházi előadásban adták elő, egyben azonban át is nyújtják a királynak is. Az átnyújtandó műveket Dávidházy Kálmán készítette. A város címerét viselő fehérbőrös kötet Dávidházy ismert szép művel közt is mesteri munka. A címlapot Majerszky Béla rajzolóművész, míg a belső illusztrációt Bakos Tibor festőművész készítette. Mindkét munka művészi dolog és kiváló értéket ad a műnek. A címlap magyaros motívumokkal igen szépen

oldja meg feadatát s grafikai szempontból is mestermű. Mindkét művész munkája dicséretre van alkotójának.

Debrecen város törvényhatósági bizottságát a király dacára annak, hogy a bizottság igen nagyszámu tagokból áll, fogadni fogja. A fogadásra a meghívójegyeket a polgármester ma ki is bocsátotta, egyben azonban figyelmezteti a törvényhatósági bizottsági tagjait, hogy amennyiben valaki nem kapta volna meg a meghívójegyet, az holnap, kedden jelentkezék azért a polgármesteri hivatalban.

(A tanuló ifjuság hódolata.)

Öfelségeik ittlete alkalmával a tanuló ifjuságnak a kollégium udvarán tervezett hódolata okvetlenül meg fog tartatni. Kérjük azért a tanintézeteket, hogy mindazon növendékeiket, kik ezen hódolat bemutatáson részt akarnak venni, sziveskedjenek kedden 22-én délután 3 órára a kollégium udvarára elvezetni, hogy ott minden intézetnek helye kijelöltessék. Szerdán délután a gyülekezés ugyancsak a kollégium udvarán egynegyed 4 órakor történik. Akik a tantestületek családtagjai közül részt óhajtanak venni, sziveskedjenek esetleg együttesen a megjelenni szándékozók számát alantírottul bejelenteni, hogy számukra helyről gondoskodhassanak. A kollégiumi alkalmazottak, tanárok és tisztviselők számára a nagytemplomba szóló jegyek itt vehetők át. Debrecen, 1918 október 20. Kollégium igazgatóság.

Felkérem azon szülőket, akik óhatják, hogy IV—V—VI. osztályba járó gyermekeik a felsőcses királyi pár hódolatánál résztvegyenek, sziveskedjenek azokat f. hó 22-én, kedden délelőtt 10 órára az orth. izr. elemi iskolába elküldeni. Weinstein Jakab, isksz. elnök.

Végkielégítéskép férjhez adják a női alkalmazottakat

Nem kell egész pontosan, szószerint venni, úgy, ahogy a cimber irva vagyon, a békekötést nem fogják lakodalmaszálással kezdeni a városi Közélelmezési ügyosztályban. De viszont eleven és remélhetőleg minden nappal aktuálisabb az a probléma, hogy mi történik a békekötés után a közlelmezés és minden egyéb háborus hivatal nőalkalmazottai-val?

Mert ha a legtöbb háborus közlelmezési intézmény meg is marad, mondjuk szűkebb keretekben, temérdek nőalkalmazott marad kenyér nélkül, hiszen országos érdek, hogy elsősorban a rokkant katonák nyerjenek elhelyezést.

A legegyszerűbb megoldás a központok, hadsegélyző, közlelmező hivatalok, katonai irodák, vöröskeresztes intézmények nőalkalmazottaira nézve az volna, ha az illető hatóság vagy intézmény végkielégítésül egy-egy nagyobb pénzösszeget adna minden olyan hivatalnoknőnek, aki fölöslegessé vált, de a háboru alatt végzett munkásságával, lelkiismeretességével hosszú időn át bizonyítékát adta komolyságának, megbízható, becsületes jellemnek.

Egyes helyeken már foglalkoztak a kérdéssel és nem utolsó megalkotásként jelentkezett az a vélemény, hogy valamit okvetlenül tenni kell majd a közlelmezés elbocsátandó alkalmazottai érdekében és természetesen, hogy elsősorban csak azokról lehet szó, akik éveken át egészségük és erejük javát adták oda, a nyugdíjigény minden reménye nélkül, — tehát önzetlenül. A férfiak mind visszatérnek békebeli foglalkozási ágaikhoz, tehát főképpen a nőkről kell gondoskodni, akiket a háboru tett kenyérkeresőkké, családfenntartókká. Ezek a nők praktikus tudást szereztek a gyakorlatban, bizonyosságát adták annak, hogy hasznukat lehet venni, tehát a háboru befejezése után alkalmat kell nekik adni arra, hogy önállóan eltarthassák magukat. Ezért, feltétlenül szükség lesz arra, hogy anyagilag gondoskodás történjen felőlük. A méltányosság is úgy dik-

tálja, hogy ne dobjuk ki őket az utcára. Kell, hogy már most valami alapot gyűjtsünk, amiből azután segítségükre lehetünk.

A mi szerény véleményünk szerint, bár a főjegyző előrelátásáról és nagy szociális érzékléről tanuskodik ez a gondoskodás, de minék fogadjunk el félmegoldást, mikor meg lehet csinálni a mindenkit kielégítő egész megoldást.

Végkielégítésképpen férjhez kell adni a hadihivatalnoknőket! A népmozgalmi statisztika különben is nagyon szomorú, milliókkal fogyott az ország népessége, tehát minden lehető eszközt meg kell ragadni az államlatalomnak a házasságok előmozdítására.

És csak jogos, hogy elsősorban a háborus érdemeket szerzett nőket kell közköltéségen férjhez adni. Megjön a harctérről a temérdek fiatalember és ahogy a tapasztalatok mutatják, a lövészárók fokozza a házassodási tervet. A hazatérő katonák a hosszú háboru alatt egy kissé bizony elszoktak a munkától, olyan feleségre van szükségük, aki viszont megtanult dolgozni a háboru alatt és példát tud adni a férjének.

Természetes, hogy ez a megoldás óriási anyagi terhet jelentene az államra, de mégis sokkal olcsóbb, mintha még egy évig tartana a háboru és még két hadikölcsönt kellene kibocsátani.

Németország válasza Wilsonnak

Berlin, október 21. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az október 14-iki amerikai jegyzékre adott válasz szövege a következő:

A német kormány a megszállott területekre vonatkozó javaslat elfogadása alkalmából abból indult ki, hogy a kiűritéssel kapcsolatos eljárás és a fegyverszünet feltételeinek mtgállapítása a katonai tanácsadók megítélésére bízandó és a harcvaalon jelenleg fennálló erőviszony kell, hogy alapja legyen ama megállapodásoknak, amelyek azt biztosítják. A német kormány az einökre bízza, hogy alkalmat nyisson a részletkérdések rendezésére. Bizik abban, hogy ez Egyesült Államok elnöke nem fog jóváhagyni olyan követelést, amely a német nép becsületét és az igazságosságon alapuló léke kezdeményezésével nem volna összeegyeztethető.

A német kormány tiltakozást emel a törvénytelen és embertelen cselekmények vádjával szemben, amelyet a német szárazföldi és tengeri haderők ellen, így a német nép ellen támasztanak. Pusztítások a visszavonulás fedezésére mindig szükségesek lesznek, annyiban nemzetközileg és jogilag megengedettek. A német csapatoknak a legszigorubb utasításuk van arra, hogy a magántulajdont kímélik és a lakosságról fölük telhetőleg gondoskodjanak. Ahol mégis történnek kihágások, ott a bűnösök megkapják büntetésüket. Tagadja a német kormány azt is, hogy a német haditengerészet hajók elsüllyesztése alkalmával mentő csónakokat a bennülőkkel együtt szándékosan megsemmisített.

A német kormány javasolja, hogy mind es pontokra nézve a tényállás semleges bizottságok által derítessék föl.

Hogy minden, ami a béke művét megnehezíti, elkerültessek, a német kormány kezdeményezésére parancs adatott ki az összes tenger-alattjárók parancsnokainak, amely kizárta teszi személyszállító hajók megtorpedózását. Azonban technikai okokból nem lehet felelősséget vállalni azért, hogy ezek a parancsok eljutnak-e a tengeren levő min-

den tengeralattjáróra még hazatérése előtt.

A béke alapvető feltételeként jeöltte meg az elnök minden önkényen alapuló hatalom megszüntetését, amely egymagában ellenőrzhetetlenül megzavarhatja a világékét. Erre a német kormány válasza a következő: A német birodalomban a népképviselőnek eddig a kormány alakítására nem volt befolyása. Az alkotmány nem rendelkezett a háboru és béke kérdése körül a népképviselőt közreműködéséről. Ez az állapot alaposan megváltozott. Az új kormány az egyenlő, általános, titkos választójog alapján létrejött népképviselőt óhajtásaival való tökéletes összhangban alakult meg. Tagjai a birodalmi gyűlés nagy pártjainak vezetői. A jövőben sem léphet hivatalba és nem kormányozhat olyan kormány, amely nem bírja a birodalmi gyűlés többségének bizalmát. A birodalmi kancellárnak a népképviselővel szemben való felelősségét törvényben állapították meg. Az új kormány első ténye az volt, hogy törvényjavaslatot terjesztett be a birodalmi gyűlés elé arról, hogy a háboruról és a békéről való döntéshez a birodalmi gyűlés hízzájárulása szükséges. Az új rendszer tartósságának biztosítéka azonban nemcsak a törvényes garancijában, hanem a német nép rendíthetetlen elhatározásában is rejlik, amelynek többsége áll e reformok mögött.

Az elnök ama kérdésére tehát, hogy mivel van neki és a Németország ellen szövetkezett országoknak dolga, világos válaszuk az, hogy a béke és fegyverszünet ajánlat olyan kormánytól indult ki, amelyet minden önkényes és felelőtlen befolyástól mentesen a német nép többségének hozzájárulása támogat.

Solt.

Berlin, október 21. A Wilson elnök jegyzékére adott választ a múlt éjjel küldték Svájcba, Washingtonba való továbbítás végétt.

ADAKOZZUNK A VÖRÖS KERESZTNEK!

Vouziérestől kétoldalt ismételt támadások után megvetette lábát. Az Aisne keleti partján emelkedő magaslatokon Futtkamer tábornok, a 199. gyaloghadosztály parancsnoka, személyes beavatkozása megállította az ellenség támadását. A Vandytól keletre emelkedő magaslatokon. Olisy és Grandpree között, lotharingiai, schleswig-holsteini és vadászászlóaljak az ellenség megismételt heves támadásait vonalaink előtt visszautasították.

A Maas mindkét partján tegnap is a harci tevékenység csak zavaró tüzelésre szorítkozott.

DÉLKELETI HARCTÉR.

A Bukovik-hegyen, Alexinactól északnyugatra, visszavertünk ellenséges támadásokat. A Timok völgyében az ellenség megszállotta Zajecart.

Ludendorff, első főszállásmester.

A Dardanellákat át kell adni a fegyverszünet előtt

Berlin, október 21. A Corriere jelenté Londonból:

Az angol kormány megkapta Wilson fő Törökország fegyverszüneti ajánlatának egy másolatát. Az entente a tengerszorosnak feltétlen átadását követeli Törökországtól, mint a fegyverszünet előfeltételét. A fegyverszünet további feltételeit Alembry tábornok fogja megállapítani.

SPORT

A Debreceni Tornaegyesület vasárnapi versenye

Közel 1000 főnyi közönség előtt napsütéses őszi délután tartotta meg a D. T. országos atletikai versenyét, amely sportszempontról is eredményekkel végződött. Részletes eredmény a következő:

Senior számok.

100 méteres sikiútás: 1. Fülöp László D. T. idő 11²/₅ mp. 2. Sress Imre M. T. K. 3. Schneller Béla M. T. K. 2 m-el nyerve, 1 m-el harmadik.

Magasugrás II. oszt.: 1. Magyar József M. T. K. 157 cm. 2. Szalay Pál D. T. 149 cm. 3. Gyarmathy Miklós D. T. 148 cm.

Súlydobás jobb és bal karral: 1. Dr. Pethő Pál D. T. 11.90, 10.42, 22.32 m. 2. Gyarmathy Miklós 9.63, 7.91, 17.54 m. 3. Fábry Károly D. T. 9.—, 7.60, 16.60 m.

300 méteres sikiútás előnyverseny: 1. Fülöp László D. T. 16 m. előnyvel, idő 36 mp. 2. Schneller Béla M. T. K. 13. m. e. 3. Sress Imre M. T. K. 5 m. e. 10 m-el nyerve, 1 m-el harmadik.

Távolugrás: 1. Nádházy Dezső D. T. 6.28 m. 2. Schneller Béla M. T. K. 5.32 m. 3. Fábry Károly D. T. 4.76 m.

1500 méteres sikiútás: 1. Grosz István D. T., idő 4 p. 22³/₅ mp. 2. Fényes Márton Munkás Torna Egylet 30 m-el nyerve.

Helyből magasugrás: 1. Fülöp László D. T. 126 cm. 2. Balla Zoltán D. T. 33.70 m. 3. Fábry Károly D. T. 117 cm.

Gerelyvetés: 1. Székely Adorján D. T. 35.40 m. 2. Balla Zoltán D. T. 33.70 m. 3. Fábry Károly D. T. 22.10 m.

5000 méteres sikiútás előnyverseny: 1. Grosz István M. T. K. előny nélkül, idő 17 p. 7 mp. 2. Fényes Márton M. T. E. 200 m. e. 3. Garai Sándor M. T. K. 400 m. e. Grosz fokozatosan hozva be az előnyököt, erőteljes finisch után 30 m-el nyeri versenyét, további 30 m-el harmadik.

Rudugrás előnyverseny: 1. Hadházy Dezső D. T. előny nélkül 3.25 m. 2. Balla Zoltán D. T. 60 cm. e. 3.05. m. 3. Fábry Károly 80 cm. e. 2.80 m.

200, 200, 400, 800 m-es staféta futás előnyverseny: 1. D. T. csapata (Wurst László, Balla Zoltán, Hadházy Dezső, Fülöp László) 85 m. előny. Idő 4 p. 3 mp. 2. M. T.

K. csapata (Seress, Schneller, Magyar, Grosz) előny nélkül, Seress Wurston 10 m-t hoz, Schneller Ballával szemben további 15 m-t hoz. A memaradt 60 m. előnyt Hadházy Magyarral szemben 5—6 m-el növeli, amit azután a fáradt Krosz nem tud a meglepően jól futó Fülöpön behozni. 20 m-el nyerve.

Ijjasági számok.

10 m-es sikiútás: 1. Magyar József M. T. K. idő 12²/₅ mp. 2. Vermes József F. T. C. 3. Kincsik Jenő M. T. K. Mellszéliséggel nyerve, 2 m-el harmadik.

400 m-es sikiútás: 1. Elberti Aladár F. T. C. idő 58 mp. Vermes József F. T. C. 3. Harmat László M. T. K. 5. m-el nyerve, 2 m-el harmadik.

Diszkoszvetés ijjasági előnyverseny: 1. Jost Ferenc D. T. 33.36 m. 10 m. e. 2. Csapó Miklós D. T. 32.58 m. 10 m. e. Klucsik Jenő M. T. K. 31.40 m. 7.5. m e.

100, 200, 300, 400 m-es stafétafutás: 1. M. T. K. csapatai (Magyar, Klucsik, Harmat, Garai). Idő 2 p. 23²/₅ mp. 2. D. T. A) csapata (Sajó Imre, Pástor Gyula, Gáll Elek, Vizely Kálmán). 3. D. T. B) csapata (Sztankay Zoltán, Hevessy Tibor, Csapó Miklós, Keresztessy Béla) 30 m-el nyerve, 10 m-el harmadik.

HIREK

— **A polgármester és a főkapitány betegsége.** Tegnap Márk Endre udvari tanácsos, polgármester hirtelen rosszul lett. Erős láz vett erőt rajta úgy, hogy ágyba kellett feküdni. A mai napon a tanácsstagok lakásán keresték föl és ott tanácskoztak. Ma estére azonban állapota javult, a láz elmúlt és holnap már ismét elfoglalja hivatalát. Ugyancsak ma ágybadót Rostás István főkapitány, akinek szintén magas láza van. A jelenségek szerint afókaptány náy spanyol betegsége van, amiben kisleánya is fekszik. Beteg lett ma Csóka Samu főjegyző is úgy, hogy a polgármesteri teendőket Szabó Kálmán tb. főjegyző látta el.

— **Felhívás** A debreceni statusquo ízr. hitközség polgári leányiskolájába és elemi iskolájának III—IV-ik osztályába járó tanulók t. szüleit felkérjük, amennyiben óhajtják, hogy gyermekeik a debreceni tanuló ifjúság által a felséges királyi párnak a ref. kollégium udvarán bemutatandó hódolat nyilvánításban részt vegyenek, úgy sziveskedjenek gyermekeiket í. hó 22-én kedden délelőtt 10 órakor a polgári leány-, illetve az elemi iskolába felküldeni a szükséges teendők tudomásul vétele céljából. Az iskola szék.

— **Ügyvédek gyűlése.** Az Országos Ügyvédszövetség debreceni osztálya tegnapi ülésén az ügyvédi kar akciót határozott el a bíróságok tárgyalás kitőzése ellen. A pozsonyi, győri, szegedi bíróságok már negyed, félórát időközre tűzik a tárgyalásokat. Debrecenben ellenben egyszerre reggel 9 órára. Az ügyvédek az egész délelőttöt elvesztik s a folyosókon kell várakozniok, mert még egy rendes szobájuk nincs. Foglalkoztak a hadbavonult kártársak anyagi ügyeivel s több praktikus határozatot hoztak.

— **Elszámolás a bőrökkel.** Felhívom a cipésmestereket, hogy az augusztus havában cipőkészítéshez és cipőfejeléshez kiutalt bőrökről a felektől a munka elvégzésekor a bőrteljesítést utalványokat, haladéktalanul szolgáltatassák be a Hivatának, egyszerűen 3 napon belül jelentkeznek, hogy kik azok, akik a kiutalt munkát nem végeztették el, hogy helyettük arra rászorulókat juttathassan a Hivatal cipőhöz, illetőleg cipőfejeléshez. Tekintettel arra, hogy ez már második felszólítás a cipésziparosokhoz, felkérem, hogy a felhívásnak tegyenek eleget, mivel ellenkező esetben nem részesülnek bőrkiutalásban. Debrecen. szab. kir. város Népruházati Hivatala. Markovits, igazgató.

— **Üzlettulajdonosok figyelmébe.** A rendőri kapitányi hivatal felhívására felkérjük a kereskedő urakat és mindazokat, akik nyílt üzlettel bírnak, hogy királyunk Ófelsége látogatása alkalmával, folyó hó 25-én szerdán, üzleteiket délelőtt legkésőbb 5 és egynegyed órakor bezárni és dalután 5 és fél óráig zárva tartani szeveskedjenek. Tájékoztatás végett megemlítjük, hogy az üzlettulajdonosok és az üzletük körébe tartozók a bevonulás alkalmával üzletük ajtajában tartózkodhatnak ugyan, de csakis rendőri igazolvány felmutatása mellett. Az üzletek elébe székeket, vagy állványokat kirakni nem szabad. A kereskedő társutársulat elnöksége.

— **A trieszti gyorsvonat katasztrófája.**

Bécsből táviratozzák: A trieszti gyorsvonat Kapfenbergnél összeütközött egy tehervonattal. 30 ember életét veszítette, 50 utas megsebesült.

— **Szalonna kiosztás.** A közlelmezési ügyosztály közli, hogy a közlelmezési minisztérium a város közönsége részére 50 mázsa szalonnát utalt ki. A kiutalt mennyiségnek fele megérkezett s annak kiosztása folyamatban van. E mennyiségből a gyári munkások az őket megillető részt közvetlenül kapják, míg a nagyközönség a hentesek útján. A hentesek megkapták a megfelelő utasítást, hogy a meddig készletük tart, jelentkezők részére az októberi zsirjegyek ellenében családunként azonban legfeljebb 3 személyre 20—20 deka szótt szalonnát szolgáltatassanak ki. A kiutalt mennyiség másikele 10—12 nap mulva érkezik meg s annak kiosztásáról a közönség ugyan ezen uton fog értesítést kapni.

— **A nagyváradi 37-esek Debrecenben.** Felsőbb rendelkezésre a 37. gyalogezredet, amelynek székhelye Nagyvárad és amely eddig a háboru utolsó hónapjaiban Belgrádban volt, Debrecenbe helyezték, ahova az ezred egy része már meg is érkezett. Hir szerint az áthelyezés csak ideiglenes és ezzel kapcsolatban áll az, hogy a 75. gyalogezredet viszont elhelyezik Debrecenből. Beavatott helyen nem tartják kizártnak, hogy rövid időn belül a debreceni 39. gyalogezredet hazavezényelik Debrecenbe, ami a város és a vármegye lakosságának olyan régi vágya volt.

— **Nem utazhatnak a katonák a spanyol nátha miatt.** Az egyre veszedelmesebb spanyol nátha-járvány leküzdésére erőfeszítéses intézkedéseket tesz a hadsereg vezetésége is. Sajnosan tapasztalták ugyanis, hogy a szabadságra hazaérkező és visszautazó katonák kapják meg és terjesztik leginkább a spanyol náthát. Ezért adta ki a cs. és kir. hadügyminisztérium azt a rendeletet, hogy a mai naptól kezdve november 16-áig sem a katonatiszteknek, sem a legénységnek vasuton utazni nem szabad. A rendelet szerint, mely tegnap érkezett le a debreceni parancsnokságokhoz is, a mai naptól november 16-ig egyetlen katona sem kaphat szabadságot. Kivétel csak az esetben tehető, ha a katona valamelyik családtagjának haláláról kapna értesítést. Ez esetben a temetésre hazautazhat. Azoknak a katonáknak, akik most szabadságon vannak itthon és e hó folyamán kellene visszautazniok, szabadságuk november hó 16-áig meghosszabbíttatik.

— **Gyárosok gyűlése.** A Gyosz. debreceni fiókja ilést tartott, melyen a munkások rokkantsági és nyugellátása ügyét tárgyalták. A fiók bizottságot küldött ki, mely a szakszervezetekkel lép érintkezésbe. A szövetség földbérlo szövetkezéssel és munkások lakások kérdésével segít a munkások élelmezési- és lakásmizériáin. Schuschitzky János elhunytá alkalmából a hadiárva-alapra nagyobb összeget gyűjtöttek össze.

— **Kéménytűz.** Ma este 9 óra után jelezték a tűzörségnek, hogy a Miklós-utcában tűz ütött ki. A tűzoltóság azonnal kivonult és a tüzet hamarosan eloltotta. A tűz a Miklós-utca I. számú házban volt, ahol egy kémény gyuladt ki.

A szilvapálinka maximális ára. Né-hány nap mulva megjelenik a pálinka maxi-mális árára vonatkozó rendelet és hogy a rendelet az egyszerű égetett szilvapálinka árát a termelőtől vásárolva negyven koronában, nagykereskedői árát negyvenöt koronában, a kétszer égetett szilvapálinka maximális árát a termelőtől ötven, a nagykereskedőtől ötvenöt s kicsinyben hetven koronában fogja megállapítani. Érdekelt körökben azt tartják, hogy ezek az árak nem igen állják ki a ver-senyt a 2370 koronás szeszárakkal s az új borból készült borpárlatért kínált 4000 koro-nás árral s ennek nyilván az lesz a követ-kezménye, hogy a központi szeszfeldék, a melyek még a múlt esztendőben elég tisztes-séges haszonnal dolgoztak, az idén ráfizet-nek tízémükre.

A szeretőtől sem követelhető ingyen munka

A kuria elvi döntése

Érdekes ügyben, sokakat érdeklő dönt-vényt hozott a napokban a királyi Kuria. A legfelsőbb bíróság ebben a döntésben ugyanis kimondotta, hogy nincsen olyan jogszabály, mely azt állapítaná meg, hogy férjhezmen-tel reményében valamely munkát teljesítő nőszemély teendői ingyen teljesítenek veendő. A férjhezmenetel reményében tel-jesített munka tehát a munkáltató által fizetendő. Az érdekes döntésnek előzményei a következők:

D. J. vidéki gazdálkodó 26 hónapot töl-tött a harcúterén és csak nemrég nyert fel-mentést, gazdaságának továbbvezetése cél-lábol. Az alatt az idő alatt, amíg D. a harc-úterén teljesített szolgálatot, gazdaságát G. Anna vezette, akinek a fiatalember már előbb hosszabb időn keresztül udvarolt. — A leány azt hitte, hogy D. el fogja venni öt feleségül és így vállalta el azt a munkát is, mely a hadbavonult gazdaságának vezetésével jár. Amikor D. J. a felmentés után visszajött a gazdaságába, mindent a legnagyobb rendben talált. A nőt D. továbbra is magánál tartotta és a ijatalok között most már benső szerelmi viszony fejlődött ki. A szerelem azonban mindössze két hónapig tartott és nem tudni mi okból, a szerelmesek között mélységes harag keletkezett.

Kevéssel ezután történt, hogy G. Anna pert indított a fiatalember ellen, melyben a husz hónapon keresztül a gazdaság vezeté-sével teljesített munkának a bérét követelte tőle. A járásbíróson megtartott tárgyalá-son a fiatalember kijelentette, hogy nem haj-landó fizetni, mert a nő barátságából végezte a reá bízott munkákat és azért, mert azt hitte, hogy el fogja venni feleségül. A ház-aságot azonban a közbejött akadályok meg-hiusították.

A járásbírósa nem fogadta el a védeke-zést és a leánynap husz hónapra megítélte a gazdaság vezetéséért járó elég szép fizetést. A gazda felebbezése folytán az ügy a tör-vényszék elé került, de a törvényszék is helybenhagyta a járásbírósa ítéletét. A fia-taleMBER most már felülvizsgálati kérelmet adott be és így kerültek az iratok a királyi Kuria elé, mely, mint fentebb megírtuk, úgy

döntött, hogy D. köteles megfizetni a bért, mert az, hogy a leány annak reményének teljesítette a munkát, hogy ismerőse őt el fogja venni, nem ok a szolgálat díjtalan kö-vetelésére. A Kuria döntése ma érkezett le a törvényszékhez.

Tribünjegyek
az egyetemi klinikák előtti
tribünre kaphatók
Békés Lajos
divatüzletében.

Löw Ad. és Fia
vas- és bádógáru gyára
Wien X/1.

elfogadnak elsőrangú szállításra minden faj vas-, érc- és bádógáru. Bádógem-ballagat és egyéb szállítási eszközöket minden iparág részére, gazdasági szük-ségleti cikkekre, házi és konyha eszkö-zőkre, mindennemű kereskedelmi árukra és béke szükségleti cikkekre, minden faj tömegcikkre, autogen- és elektr. izzasztás nagyobb lömegű cipőkrém dobozokrasib.

Egy 3-10 lóerejű

villamos motorhoz való szabályozható indító, ellentállással és egy szabályozható szijleszo-rító társával együtt eladó. Cím a kiadóhivatalban.

**Felvidéki
kézimunkák**

saját lakásán való eladásával, urinó, aki nagy ösmeretségi körrel rendelkezik, fáradság nélkül, igen szép jövedelemre tehet szert. Megkeresések **Brück Gyula,** Pöstyén, Fürdőszállóda inté-zendők.

VISZKETEGSÉGET, SÓMÓRT, RÜHT
a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett „**SKABOFORM-KENŐCS**”. Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet: Dr. Flesch-félet kérjünk. Próbátégely K 3.—, nagy tégely K 5.—, családi tégely K 12.—. Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető: **Dr. Flesch E.** „Korona” gyógytára, Győr. Vételnél a „**SKABOFORM**” védjegyre ügyeljünk.

Apró hirdetések.

Aranyat-ezüstöt, briliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zá-logcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmaga-sabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek. Stelner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Hajdusági rudsodró

legjobb békebeli minő-ségben kapható **GRÖSZ NAGY FERENCZ** gyógyszerésznél, „Arany egyszerű” gyógyszerár, (színház mellett). **Viszontelárusítók ked-vezményben részesülnek.**

Munkásleányok. munkásnők, jó fizetéssel azonnal felvételtnek Te-leki-utca 100.

Eladó Hetvenezer ezerméltéglá. Debreczeni Gazdák Bank-ja Kossuth-u. 17.

Legolcsóbb bevásárlási tarrés **raktár és szállítás**

hordóhár minden nagy-ságban **Adler & Sohn** hordókereske-dők Wien III., Baumgasse, 27. Telefon 3570.

Végrehajtót keres vidéki egyház 5% jutalék mellett. Cím a kiadóhivatalban.

Bankszolgát megbízhatót azonnal fel-veszünk bizonyítvánnyal. Jelenkezhetnek Debre-czeni Gazdák Bankjánál, Kossuth-utca 17.

**Lapkihordó
asszony**

jó fizetés mellett **felvétetik a kiadó-hivatalban.**

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett a Mester-utca vé-gén gyermekmenhely és a Csapatkórház mellett 7400 négyszögöl területű kitünő minőségű aj, fekete jó ter-mő föld, a vasuti sínek mellett, a Mester-utca vé-gén a nagytemplomtól gya-log 8 perc távolságra. Ezen telep konyha kertészetre vagy lucernának nagyon alkalmas. Ertekezhetni Debreczeni Gazdák Bank-jánál, Kossuth-u. 17.

Irógye legjobban javit Keszler, első debreceni műsze-rész Széchenyi-u. 1.

Segéd könyvelő gyakorittal bíró felvéte-lik. Ullmann Salamon nagykereskedésében. Ferencz József-ut 69.

Irodába ajánlkozik, jó írással bí-ró fiatal leányt Cím a kiadóhivatalban. Telefon 339.

Akinek törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogleve-lye van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Tanuló aki legalább 2 gimnazi-umot reált, vagy polgárit végzett, felvételt. Cím a kiadóhivatalban.

**Pénzbeszedő-
szolgát**

keresünk jó fizetéssel és jutalékkal **Hoffmann és Kronovitz** könyvnyomta, Debrecen Ferenc József-ut 49. sz.

Azafelt lemez, kátrány lemez, szigetelő lemez és gépolaj legol-csóbban beszerezhető **Király Nándornál** Hajda-nánás. Telefon 16.

Eladó a Szoboszlói uton 3 hold tanács fekete szántóföld. Városl 1 4 km-re Érte-kezhetni: Gazdák Bank-jánál.

Fajalma

kicsinyben és nagy-ban maximális áron eladó

G. Szabó Mihály ref. lelkésznel Tisza-beesen, Szatmár m.

Káposztás hordók jó karban eladók. Mikló-s-utca 22. a háztulajdonos-nál.

**National pénztár
bevásárló helye**

részére egyedül és eskis: National Registrar Kas-sen G. m. b. H. Wien. VI., Mariahilferstrasse 57-59

A PESTI HIRLAP-ot
a mai sorsdöntő időkben mindenkinek
olvasnia kell.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Ferenc József-út 49., a főpostával szembe.